

זמני כניסת ויציאת השבת

ירושלים	6:18	7:31	8:11
בני ברק	6:34	7:33	8:08
חיפה	6:25	7:33	8:08
באר שבע	6:33	7:32	8:08
ניו יורק	6:54	7:56	8:27
לונדון	5:53	7:15	7:36

שבת הגדול

עלון שבועי להנחלת נועם כבוד השבת וקדושתה

שבת הגדול

מועדים וזמנים לששון

תאריך	זמנים	תיאור
10:11	10:09	סוף זמן אכילת המצות
11:28	11:27	שירת המצות
12:46	12:44	הצות היום והלילה
15:52	15:52	שעה עשירית
18:58	19:01	שקיעת החמה
18:36	18:21	כניסת החג יום טוב ראשון
19:36	19:34	יציאת החג יום טוב ראשון
20:12	20:14	יציאת החג לרבינו תם
תאריך	זמנים	תיאור
10:11	10:10	סוף זמן אכילת המצות
11:28	11:27	סוף זמן שירת המצות
12:46	12:45	הצות היום והלילה
15:52	15:52	שעה עשירית
18:58	18:57	שקיעת החמה
18:27	18:27	כניסת החג יום טוב ראשון
19:35	19:36	יציאת החג יום טוב ראשון
20:14	20:14	יציאת החג לרבינו תם
תאריך	זמנים	תיאור
10:34	10:31	סוף זמן אכילת המצות
11:45	11:46	סוף זמן שירת המצות
13:05	13:00	הצות היום והלילה
16:17	16:08	שעה עשירית
19:29	19:17	שקיעת החמה
19:14	18:59	כניסת החג יום טוב ראשון
20:21	20:08	יציאת החג יום טוב ראשון
20:42	20:30	יציאת החג לרבינו תם

השפעות חג הפסח, כולל האורות העצומים המתגלים בעת אמירת ההגדה, כפי המובא בספרים הקדושים, וכפי המבואר בזהר הקדוש המודפס בהגדות של פסח לפני אמירת הא לחמא עניא, הכל הכל מתגלה בשורשו בשבת קודש זו.

וכידוע, דווקא בזמנים מרוממים, נוצרים רגעים של בלבול והיסח הדעת, הגורמים לאדם לאבד את השפעות הנצח.

וכך זה לא אחת, כאשר בשבת לחוצה שכזו, ערב ליל בדיקת חמץ, כשכל הבית כבר ערוך ומוכן לפסח, זמן של אתנחתא בין המלאכות הרבות של הכנת הבית לקראת הפסח, יכולים קצת לרדת ברמה הרגילה של כל שבת וחג, אם זה בחוסר שלוה ורוגע התנאי ההכרחי למנוחת השבת, ואם זה בחוסר הקדשת זמן כיאות לרוחניות של השבת בלימוד התורה הקדושה.

אך אם מתבוננים בגודל השעה, כשיודעים שבשבת זו תלוי כל הבנין הרוחני של האדם היהודי המתגלה בשבוע הקרוב, כל הגישה לשבת הבאה עלינו לטובה משתנית. ואכן, נקווה לקבל עלינו את כל השפעות הברכה, והשיאנו ה' אלקינו את ברכת מועדיך עלינו לחיים ולשלום לשמחה ולששון. ובעיקר העיקרים, את השפעת הגאולה השלמה, וביאת יום ה' הגדול והנורא עלינו.

בביאור הטעם ששבת זו נקראת בשם זה, הוא לפי הידוע מדברי הזוהר, כי כל ימות השבוע מתברכים מהשבת שלפניה, וכיון שכך נמצא כי כל השפעות חג הפסח וליל הסדר הקדוש, הכל נכלל בברכת יום השבת שלפניה, ועל שם גדולת השפעות הברכה של שבת מיוחדת זו, קרויה השבת "שבת הגדול".

וכמדומה שאפשר להשלים ולכרוך טעמים אלו זה בזה, שהרי רבים מהמפרשים התקשו בביאור הדבר שקובעים את הזכרון לנס הגדול של לקיחת השה לקרבן הפסח דווקא ביום השבת לפי ימות השבוע שבו אירע הנס, ולא בתאריך בחודש, כפי שקובעים ומציינים את זכרון כל הנסים.

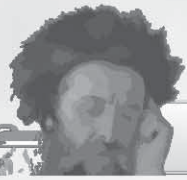
אך אם נחבר בין שני הטעמים, ייצא לנו כי הבינו חכמינו וקדמונינו, שהנס הגדול שאירע באותו שבת שלפני חג הפסח, היה כחלק מהברכה שהשתלשלה בכל העולמות בעצם יום השבת, לקראת חג הגאולה שיחול באמצעה של השבוע, ולכן לדורות מציינים את זכרה של אותה שבת, שבה מושפעות השפעת הגאולה והנסים הגדולים.

כך אפשר גם למצוא סמך לדבר, במנהג המוזכר בספרי הפוסקים הקדמונים, כי בשבת זו יש לומר את עיקרה של ההגדה של פסח, לפי שבו היה תחילת הגאולה והנסים. והרי הדבר כמבואר, שכל

טעמים רבים מצאנו בספרי הקודש, על טעם קריאת שבת זו המקדימה לחג הפסח, בשם המיוחד - "שבת הגדול".

הטעם הידוע מדברי הראשונים בקריאת שם זה לשבת זו, שהוא על שם הנס המיוחד שאירע בשנה שעם ישראל יצאו ממצרים בשבת שלפני יציאת מצרים, שחל בתאריך עשרה בניסן, שבו הצטוו לקחת ששה לקרבן הפסח, וקשרו את השה לצד מיטתם, והיו המצרים תמהים על כך, והיהודים הסבירו להם שהצטוו מאת הקדוש ברוך הוא לשחוט את השה ביום רביעי הבא, היום בו יתעתד האלוקים להרוג את כל בכורי מצרים בחצות אותו לילה. והמצרים היו מאלהים את הצאן, ובשומעם זאת שעומדים לשחוט את אלהיהם, חגרו חרב על ירכם וביקשו להשמיד ולהרוג את כל היהודים, והקדוש ברוך הוא ברוב רחמיו הגין עליהם והביא על המצרים תחלואים משונים ולא יכלו להזיקם, ואף לא אמרו להם דבר. ויתרה על כך, שעל ידי שנודע לבכורי מצרים תשובת ישראל שזבח פסח הוא לה' על שעתיד להרוג את בכורי מצרים, הלכו הבכורות לאבותיהם ולפרעה לבקש מהם שישלחו את ישראל, ולא רצו, ועשו עמהם מלחמה, והרגו הרבה מהם, כמו שנאמר בפסוק "למכה מצרים בבכוריהם".

אחד מהטעמים הנוספים המובאים בספרים הקדושים

לשון חכמים

כל המלאכות שעושה לשבת, צריך לעשותן בזריזות ובמרוצה, וכדרך שמקבל שכר על הדרישה, דהיינו לעשות הכנת שבת במרוצה ובזריזות, כן מקבל שכר על הפרישה, לפרוש במרוצה ובזריזות מהמלאכות כשמוגיע זמן תוספות שבת, שרמוז בתורה, כמו שכתב בעל הטורים (שמות טז, כג) דכתיב (שמות לה, ב) "שבת שבתון", וכתוב (שמות טז, כג) "שבתון שבת", אלא צריך להיות שבתון קודם שבת, רצה לומר תוספת הכנסה, ושבתון לאחר שבת, דהיינו תוספת ביציאה, ובעצם קדושת השבת, אז יהיה קדוש מתקדש בקדושתו יתברך ומתדבק בו, על דרך "קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלקיכם".

של"ה הקדוש (יומא דהילולא י"א ניסן)
מסכת שבת פרק נר מצוה אות כח

פניני הלכה

שאלה: האם יש נפקא מינה למעשה בכך שקוראים לשבת זו שלפני הפסח בשם "שבת הגדול"?
תשובה: בתשובות "בית דוד" לאחד הקדושים אשר בארץ מלפני כשלוש מאות שנה הלא הוא רבי יוסף דוד משאלונקי (סימן קמב), עמד על כך מה טעם כתבו הטור והשולחן ערוך סימן שלם על כך שישבת זו נקראת שבת הגדול, הרי אין דרכם של בעל הטורים והמחבר להביא דברים שאין בהם נפקא מינה למעשה.
וכתב, שיש בכך מצוה לקרוא לשבת זו בשם שבת הגדול, כדי לזכור את ניסי הקדוש ברוך הוא שנעשו בשבת זו, ובקריאת שבת הגדול נזכר נס זה. ולפי דבריו, יש ענין להזכיר בשבת זו שהיא שבת הגדול ולזכור את הנסים שנעשו בו. ואכן, הרב החיד"א בספרו מחזיק ברכה כתב, שהמדקדקים נוהגים לברך זה את זה בשבת זו בברכת "שבת הגדול מבורך". וכן, יש שהביאו מנהג מגדולי הדור, להזכיר בהכנת מאכלי שבת זו ובאכילתם שהוא "לכבוד שבת הגדול" (דרך שיחה עמוד רלג).
עוד כתב הרב "בית דוד", שהטור והשולחן ערוך הביאו דין זה, כדי לדעת שמותר לקרוא לשבת זו בשם "שבת הגדול" ואין בזה משום פחיתות כבוד לשבתות האחרים שבשנה.

אמרת השבת

מלבד מה של"ט מלאכות האסורות בשבת נלמדות מהמשכן, מוצאים אנו שכל יופי, כל ביטוי של קדושה שהיה בבית המקדש, נמצא גם בשבת. ונפרט:

מחילת עוונות: הנקודה המרכזית בבית המקדש, כפי שאומרים בהגדה של פסח "ובנה לנו את בית הבחירה לכפר על כל עוונותינו". אף בשבת אמרו חכמים (שבת קיט, ב), שכל המתפלל בערב שבת ואומר 'ויכולו', שני מלאכי השרת המלווין לו לאדם מניחים ידיהם על ראשו ואומרים לו 'זכור עוונותיך ותטא אתך תכופר'. **רהיצי:** בהלכה נפסק שצריכים לרחוץ פנים ידיים ורגלים לכבוד שבת, והספרים כתבו אף לטבול במקוה לכבוד שבת, והרי זה דומה לכהן הנכנס לעבודה בבית המקדש. **בגדי כהונה:** חז"ל לומדים על כך שבשבת צריכים ללבוש בגדים מיוחדים לשבת, מהאמור בפרשת השבוע 'ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים', הרי לנו שבגדי שבת הם כעין בגדי כהונה. **מנורה:** הטבת והדלקת נרות שבת הן כנגד הטבת והדלקת הנרות על ידי כהן גדול בבית המקדש. יתירה על כך, הראשונים כתבו כי ראוי שיהיה מנורה מיוחדת לצורך הדלקת נרות שבת, והרי זה כנגד מצוות העמדת המנורה בבית המקדש. **שולחן:** שולחן שבת מזכיר את השולחן אשר לפני ה' בבית המקדש, והקדמונים אף כתבו כוונות מיוחדות בשולחן השבת כיצד להניחו כנגד המנורה וכיצא בזה, כעין השולחן בבית המקדש. **אכילת קדשים:** בנוסח הזמירות מהאר"י ז"ל אומרים 'דא היא סעודתא דעתיקא קדישא, אנחנו יושבים ליד שולחנו של הקדוש ברוך הוא ואוכלים משולחנו, כעין אכילת קדשים. **שידה:** מנהג ישראל לשיר זמירות של שבת על השולחן, והרי זה כעבודת הלויים שהיתה בבית המקדש בעת הקרבת הקרבנות. **מזרא שבת:** כעין מזרא מקדש. ולשיטת היראים' הרי זה נמנה כמצות עשה בפני עצמה.

נפש שמשון לרבי שמשון פינקוס (יומא דהילולא י"ב ניסן)

פרשת השבת

וּפְשַׁט אֶת בְּגָדָיו וְלָבַשׁ בְּגָדִים אֲחֵרִים
וְהוֹצִיא אֶת הַדָּשָׁן אֶל מַחוּץ לַמִּחָנֶה אֶל
מְקוֹם טְהוֹר (ז, ד)

במסכת שבת (ק"ג, ב) אמרו, אמר רבי אחא בר אבא אמר רבי יוחנן, מניין לשנוי בגדים מן התורה שנאמר 'ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים', ותנא דבי רבי ישמעאל לימדך תורה דרך ארץ בגדים שבישל בהן קדירה לרבו אל ימזוג בהן כוס לרבו. **ופירש המהרש"א,** שהוא רמז לבגדי שבת, ועל זה רמזו, בגדים שבישל בהן קדירה לרבו - שהכין ביום שישי את צרכי השבת, אל ימזוג בהן כוס לרבו - אל יעשה בהם קידוש בכניסת השבת.

רבי צדוק הכהן מלובלין התקשה, שהרי מצוות לבישת בגדי שבת הוא לא רק בקידוש היום, ואם כן למה רמזו במשל על מזיגת הכוס כרמז ללבישת בגדי השבת.

וביאר, כי בישול הקדירה אינו נעשה בהיכל המלך, ומזיגת הכוס נעשה בהיכל המלך. ועל זה רמזו, שבשבת כל אחד מישראל נמצא כל היום בהיכל המלך, אף בשעה שאינו עוסק במצוה מעשית, וזהו הרמז על שינוי בגדי השבת בכל היום.

פרי צדיק צו אות ו

מעשה לשבת

הרגשת קדושת שבת בעקבות בדיקת חמץ

האחרונה הדלקתי את הנר והתחלתי בבדיקת החמץ. סמוך לקריאת הגבר, סיימתי את בדיקת החמץ, כשאצבעותי רעדו מרוב מאמץ.

נקל לשער את עייפותי באותו בוקר, לנוח לא יכולתי עקב טרדות החג, שריפת החמץ ושאר הטרדות, וכך חשבתי לעצמי מי יודע איזה ליל הסדר יהיה לי כשהעייפות תכריע אותי כלייל.

הגיע ליל הסדר, והנה החל לפעפעע בי טעם חדש מתוק מאוד, התחלתי לומר את ההגדה, וכזה טעם לא חשתי מעודי בכל מילה ותיבה. כשאכלתי את המצה חשתי שמוכן אני למסור את הנפש על אכילתה. בכל אותו לילה הרגשתי קירבת אלוקים והייתי בהתרוממות גדולה. נהפכתי לאדם אחר ממש. כשנגמר הסדר המיוחד הזה, כבר לא הייתי מסוגל ללכת לישון, נשארתי ער ואמרת שיר השירים ועסקתי עוד בסיפור יציאת מצרים, כזו מין הרגשה של קירבת אלוקים.

הרגשה זו נמשכה אצלי במשך כל ימות החג, במשך כל אותם ימים הייתי עסוק רק בדברים רוחניים, והרגשתי הרגשה מיוחדת במינה.

בשבת הראשונה שלאחר החג חשבתי לעצמי והתבוננתי, שהרי שבת קודש מוקדשת יותר מיום טוב, כפי שאומרים "וקדשתו מכל הזמנים", ואם כן כפי שחשתי והתנהגתי במהלך ימי החג, עלי לחוש כך אף בשבת. ואכן, באותה שבת חשתי לראשונה את טעמה של שבת קודש, וכך הבנתי לראשונה את ענין שבת קודש.

מאז החלה כל לעייתי. אם יש בי משהו היום, הרי הכל הוא מאותה מצוה דרבנן של בדיקת חמץ שנאחזתי בה וקיימתי אותה בשארית כוחותי" סיים רבי שמשון זצ"ל את דבריו.

העליה היתה עטופה בשכבות אבק עבות, לא היה אפשרות כלל לבדוק, ושלא לדבר על החורים והסדקים. וכך

שוב התחוללה בקרבי מלחמה, שמא הדבר לא מוטל עלי. כך עמדתי בפתח הגג לאה ועייף, אך ידעתי את ההלכה, כי עליות הבתים טעונים בדיקה, בהיותם נחשבים כמקום שמכניסים בהם חמץ. אורתי חיל, וגמרתי אומר, כי אקיים את החיוב בכל לב עד מסירת כל הכוחות ויהי מה.

ירדתי לבית, מילאתי דלי מים, עליתי עמו לעלייה, והחילתי במלאכה. בחור ישיבה בודד, רחוק מהוריו, אי שם בעליית גג בירושלים קרוב לחצות לילה, מתחיל בניקוי גג מאובק ומלוכלך בערימות לכלוך של שנים רבות. מפעם לפעם בעת קושי המלאכה, הרהרתי לעצמי אם בטוח אני כי מקיים אני כאן מצוה, ועניתי לעצמי שאכן לכל הפחות מצוה דרבנן יש כאן. כך נמשך הדבר עד קרוב לעלות השחר, בסוף האשמורה

רבי שמשון פינקוס זצ"ל, היה ידוע ומפורסם ברגשי הקדושה העזים שפעפעו בקרבו במיוחד ביחס ליום השבת קודש, וביחס למועדיה אשר קרא אותם. בעת רצון מיוחדת, באחת מדרשותיו גילה את אזני המשתתפים, מהיכן באו לו הרגשות עליונות אלו, וכך סיפר:

"בהיותי בחור בישיבת בריסק, התגוררתי בדירה משותפת עם עוד בחורים עליה שילמנו דמי שכירות כנהוג. באחד השנים ליל בדיקת חמץ נותרתי לבדי בחדר מגורי, ובשעה המיועדת נהגתי כמוצוה עלינו מחז"ל, לבדוק את החמץ לאור הנר.

בדיקת החמץ בכל הבית והארונות שבה, התארכה שעה ארוכה ועוד שעה, ועוד כמה שעות. המלאכה היתה קשה והתעייפתי מאוד, ובסיומה התיישבתי על מקומי יגע ושבע רצון מקיום ההלכה כדינה.

לפתע נרתעתי לאחורי "עליית הגג!" - הרהרתי וקמת ממקומי כנשוך נחש - הרי אין מי שיבדוק את העלייה, גם השכנים הגרים בבנין לא העלו על דעתם לבדוק את המקום, והרי מקום זה חייב מן הדין בבדיקה, בהיותו מקום שנכנסים אליו עם חמץ.

ואז נערכה בקרבי מלחמה: וכי דווקא עלי מוטלת המצוה? הרי עליית הגג שייכת לכל השותפים בבנין, מדוע שאני אודקק לעבודה זו? כך הרהרתי לעצמי. העייפות כמוכונ שימשה כמשקל נוסף לכל השיקולים, מחשבות והרהורים עמדו מול עיני, והקושי היה גדול. אך בסופו של דבר גמלה בליבי ההחלטה - אני לא אכנע! אקיים את המצוה בשלימותה, ואבדוק את החמץ כדין.

אומר ועושה, יצאתי ועליתי בגרם המדרגות. פתחתי את דלת העליה המשותפת, הדלקתי את האור, ועיני חשכו. מסתבר, כי שנים רבות לא ניקו את המקום,

דבריהם הם זכרונם

רבי אברהם יפה'ן זצ"ל - ראש ישיבות בית יוסף - י"ד ניסן תש"ל - 40 שנה לפטירתו

הגאון הצדיק רבי אברהם יפה'ן זצ"ל היה חתנו הגדול של הסבא מנובהרדוק זצוק"ל, והוא עמד בראש רשת הישיבות של נוברהרדוק בשנות תהפוכות, כשמתחתיו גדלו צבא אדיר של בחורי ישיבה אמיצים וחדורי להט של אמונה ובטחון בהפצת אור התורה תחת סכנות הקומוניזם והנאציזם. במשך עשרות שנים הרביץ תורה ומוסר לפני אלפי תלמידיו, שמהם גדלו גדולי תורה שהאירו את שמי היהדות בדור האחרון.

באחד ממאמריו עומד רבי אברהם על חומרת מלאכות שבת, שלאדם שטחי נראה הדבר כי חומרא יתירה היא, שעל כל פעולה קטנה כל שהיא, כגון על כתיבת שתי אותיות בשבת וכיוצא בזה, חייב מיתה. אך האמת היא שזה מבט של תמהון לבב, שכן דווקא חומרא זו, היא יום מנוחה וקדושה המביאה את האדם לעונג שבת מעין עולם הבא, בעוד שאצל אומות העולם אף אם כבר מסדרים לעצמם יום מנוחה, אין הם זוכים לקדושה ולא למעין עולם הבא, ואדרבה שביתתם היא הרת אסון, עד שגוי השובת חייב מיתה.

סודו של דבר, מובאר רבי אברהם יפה'ן בספרו "המוסר והדעת", שהבורא יתברך סידר את יום השבת כצינור של השפעה של ברכה וקדושה לכל ימי השבוע וכיסוד לעולם ועד, ומעתה הרי קל להבין כי כל מלאכה קלה של חילול השבת, הרי היא כדחיקת כפתור המקלקלת את מכוונת העולם, ואין כל פלא שבן מות הוא. זהו הביאור במה שאמרו חז"ל (מובא ברש"י בתחילת פרשת וזאת הברכה) שהתורה ניתנה באש שחורה על גבי אש לבנה, כלומר שהאש השחורה של חומרת הפעולות האסורות, הם דווקא מחמת היותם אש לבנה המאירה את העולם באור יקרות, ומי אשר משחית ומקלקל את האור והיופי, הרי הוא מביא בכך אש שחורה השורפת ומכלה.

רבי אברהם יפה'ן זצ"ל

שואלין ודורשין

מהלכות בדיקת חמץ וליל הסדר

א. המנהג לנקות את כל הבית ביום י"ג ניסן, כדי שיהיה הכל מוכן לבדיקה מיד בתחילת הלילה.

ב. עם צאת הכוכבים של י"ג ניסן, מתפללים מיד תפילת ערבית, ומיד לאחר מכן כל אחד פונה לביתו ומברך ברכת "אשר קדשנו במצוותיו וצונונו על ביעור חמץ", ובדרך לאור הנר כל מקום בביתו שיש אפשרות של כניסת חמץ למקום זה.

ג. אסור לדבר בין הברכה לתחילת הבדיקה, ואם דיבר בדברים שאינם צורך הבדיקה, צריך לחזור ולברך. וטוב שלא לדבר כלל דברים שאינם צורך הבדיקה עד גמר הבדיקה והביטול שלאחריה.

ד. מי שיש לו לבדוק כמה מקומות, יכוון בשעת הברכה לפטור גם את המקומות האחרים. אם שולח שליח לבדוק במקומות אחרים מרוחקים מהמקום שהוא בודק, והשליח אינו בודק כלל במקומו של הבעל הבית, יברך השליח במקום האחר. ואם השליח בודק גם במקומו של בעל הבית, ישמע את הברכה מבעל הבית, וימשיך לאחר מכן לבדוק במקום האחר.

ה. יש לזכור לבדוק את כל הכיסים וכפלי הבגדים שהשתמשו בהם במשך השנה, וכן תיקים וילקוטים וכיוצא בזה. בגדים שעברו כביסה במכונת כביסה, מעיקר הדין אין צורך לבדוקם. ואין צורך להשאיר את כל הדברים והמקומות לבדיקת ליל י"ד, וימולים לבדוק לאור הנר את הדברים והמקומות שאין משתמשים בהם בשימוש תמידי אף קודם ללילה זה.

ו. חדרי המדרגות ומחסני הבניינים טעונים בדיקה, וחובת הבדיקה בהם מוטלת על כל אחד מדיירי הבניין, ועל כולם לוודאות שיש מי שאכן בודק בכל מקום בבנין. הצרות הבניינים אין טעונים בדיקה לאור הנר, ואפילו ביום מעיקר הדין אין צריכים בדיקה לפי שמצויים שם בעלי חיים האוכלים את פירורי החמץ, אך יש להזהר שלא יאכלו הילדים שם חמץ ביום י"ד ויתירו אחריהם שיירי חמץ.

ז. המקומות הכלולים בשטר המכירה לגוי, אינם טעונים בדיקה. ויש שהחמירו למכור את אותם מקומות כבר מליל י"ד.

ח. לאחר הבדיקה אומרים את נוסח הביטול, שמשמעותו בלשון הקודש הוא שכל חמץ ושאר שאור שלא מצאתי ולא ראיתי, יהיה מבוטל ונחשב כמו עפר הארץ. את החמץ שמצאו, וכן את החמץ שצריכים לבוקר, יש להטמין במקום מיוחד.

ט. בבוקר לאחר סיום השימוש בכל החמץ, שורפים את החמץ שנותר, ונהגו לנער את כיסי הבגדים, ולאחר השריפה אומרים את נוסח הביטול שמשמעותו שכל החמץ והשאר שיישנו ברשות,

בין מה שראיתי ובין מה שלא ראיתי, שביערתני ושלא ביערתני, יהיה מבוטל ונחשב כעפר הארץ. אם השתמש בחמץ לאחר הביטול, צריך לחזור ולבטל את החמץ.

י. מהצוות היום אין עושים מלאכות, אך דברים המותרים לעשותם בחול המועד, כגון גיהוץ בגדים, מותרים אף בזמן זה. מי ששכח להסתפר, יכול להסתפר על ידי גוי אף לאחר הצות.

יא. אלו שאפו מצות בחבורות עצמאיות, עליהם לזכור להפריש חלה מבעוד יום. ומתקנת חז"ל לשאול בבין השמשות בנחת בבית, אם הפרישו חלה כדן.

וספרתם לכם ממחרת השבת

יב. את עלי החסה למרור יש לבדוק ולשטוף מבעוד יום, כמו כן את הכנת החזרת והחרוסת וצליית הזרוע והביצה יש לעשות מבעוד יום. ומצוה להכין את כל צרכי הסדר מבעוד יום, כדי שמייד בבואו מבית הכנסת יוכל להתחיל בקידוש והגדה, שלא יישנו התינוקות.

יג. מעיקר הדין הנשים מדליקות נרות יום טוב עם כניסת החג. ויש נוהגים שבליל יום טוב מדליקים רק כשחוזרים מבית הכנסת.

יד. נשים שבירכו שהחיינו בשעת הדלקת הנרות, לא יברכו בשנית שהחיינו בעת הקידוש אף אלו הנוהגים שכולם אומרים את ברכת הקידוש עם בעל הבית. אך יכולות לענות אמן על ברכת שהחיינו של בעל הבית, ולהתכוון בכך על המצוות המיוחדות של הלילה.

טו. אין לקדש ולשתות את הכוס הראשון קודם צאת הכוכבים. ובדיעבד אם קידש מפלג המנחה ומעלה, יצא ידי חובה.

טז. לפני כל אחד מהמסובין, בין איש ובין אשה בין נער ובין נערה, יהיה כוס יין או מיץ ענבים בשיעור רביעית, ויש לשתות לפחות רוב כוס בכל אחד מארבעת הפעמים בלילה זה. האנשים והילדים חייבים לשתות את הכוס בהסיבה לצד שמאל.

יז. אין להפסיק בשיחת חולין מעת תחילת אמירת ההגדה, ועד לסיום ברכת "אשר גאלנו". ואנשי מעשה נוהגים שלא לדבר כלל שיחת חולין בלילה קדוש זה עד גמר עריכת הסדר.

יח. המצות והמרור צריכים להיות מונחים על השולחן ומגולים בשעת אמירת ההגדה מאמירת "עבדים היינו", מלבד בשעה שמרימים את כוס היין לדברי שבח והלל, והוא מעיקר הדין.

יט. לפני נטילת ידים, ראוי ללמד לכל המסובין את סדר קיום המצוות ושראו ונכון להתכוון לקיים בשעת האכילה את מצוותם. אין להפסיק בדיבור מאחרי נטילת ידים עד אחרי סיום אכילת הכורך.

חז"ל קיבלו, כי כוננת הפסוק ליום טוב הראשון של חג הפסח, המכונה אף הוא שבת. והמפרשים התקשו לבאר, למה סתמה התורה בלשון זה, וקראה לחג הפסח בלשון הסתמי - שבת, ולא אמרה בפירוש 'ממחרת הפסח', דבר שהביא למכשול של הצדוקים שפירשו שהנפת וספירת העומר צריכה תמיד להעשות ביום הראשון בשבוע.

הבני יששכר ורבי צדוק הכהן מלובלין כתבו לבאר, כי הארת השבת נעשה שלא על ידי מעשינו, בשונה מהארת יום טוב הקרוי "מקרא קודש" שהוא נעשה על ידי ישראל המקדשים את הזמנים. והנה, בספרים הקדושים מבואר, שהאורות המתגלים בליל חג הפסח, אינם לפי מעשינו ושלא לפי ערכינו כלל. ולכן קרוי החג הראשון של פסח בשם שבת, שבבחינה זו דומה הוא לשבת, שהשפעות ברכותיה הם מאתערותא דלעילא - התעוררות עליונה, שלא לפי ערך איתערותא דלתתא - ההתעוררות מלמטה.

כאשר זכינו לסדר אותו, כן נזכה לעשותו

יְדֵי הַשֶּׁבֶת

יְלָדִים יְקָרִים:

בְּעוֹד יָמֵים סְפוּרִים, נִסְבַּב בְּלָנוּ סָבִיב הַשְּׁלָחַן הָעָרוּף בַּפֶּאָר וְהַדָּר, נִצְפָּה לְרַגֵּעַ בּוֹ נִכְרְזוּ בְּקוֹל רַם אֶת הַסֵּדֶר "קַדְשֵׁי", וְכָךְ נִכְנָס לְאֹיֶרֶה הַמְּרוֹמְמָת וְהַמְּיֻחָדֶת שֶׁל הַלֵּילָה הַקְּדוֹשׁ וְהַנְּשָׁגֵב כֹּל כֶּךָ, הוּא לֵיל הַסֵּדֶר, לֵיל שְׂמוּרִים הוּא לָהּ לְדוֹרוֹת עוֹלָם.

הַלֵּילָה הַזֶּה, הוּא הַלֵּילָה הַמְּיֻחָד שְׂאוֹתוֹ יַעַד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמִיּוּחָד כִּי שֶׁפֶל אֵב וְסָב, יוֹכֵל לְהַעֲבִיר לְבָנוּ וּלְנִכְדָיו, אֶת שְׂרָשְׁרַת מְסִירַת הָאֲמוּנָה הַטְּהוֹרָה מְדוּר לְדוֹר. הַלֵּילָה הַזֶּה כִּלּוֹ מִיַּעַד עֲבוּרֵנוּ הַיְלָדִים, שְׂנוּכֵל לְהַתְּבַשֵּׁם וּלְהַתְּעַלּוֹת מִהַמְּצוּוֹת הַמְּיֻחָדוֹת שֶׁל הַלֵּילָה הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה, וְלִקְנוֹת עַל יָדֵם קִנְיָנֵי נֶצַח.

אֵל לָנוּ לְהַסְיִח אֶת הַדַּעַת וּלְהַתְּפַתּוֹת לְקַלּוֹת וּלְאֲגוּזִים, אוֹ לְמַתְנַת הָאֲפִיקוֹמֹן, כִּי אֵלּוֹ הֵם מְרַכְזוּ הַלֵּילָה. לֹא וְלֹא! אֵלּוֹ כֵּן נִעַדוּ לְגֵרוֹת אֶת סִקְרָנוֹתֵנוּ כִּי שֶׁעַל יָדֵי כֶּךָ נִטָּה אֲזוֹן לְשִׁמְעֵי וּלְקַבֵּל וּלְהוֹסִיף לְקַח בְּסִפּוֹר יְצִיאַת מִצְרַיִם עַל כֶּל הַנְּגִלָּה לָהּ, וְחָשׁוּב מְאֹד שְׂנוּכֵר לֹא לְהַזְנִיחַ אֶת הָעֶקֶר.

אוֹתוֹ הַדְּבָר נִכּוֹן גַּם בְּיַחַס לְכָל שֶׁבֶת וְשֶׁבֶת, בְּהֵם אֲנַחְנוּ מְעַנְגִים אֶת הַשֶּׁבֶת בְּמַאֲכָלִים עֲרָבִים וּבְמִיּוּנֵי מַתִּיקָה מִיְחָדִים. נִכּוֹן, אֵלּוֹ דְבָרִים חֲשׁוּבִים מְאֹד, וְהֵם מִצְוָה גְּדוֹלָה. אֲבָל הֵם לֹא הָעֶקֶר, הֵם כֵּן הַטָּפֵל, הָעֶקֶר הוּא הַקְּדוֹשׁ שֶׁיֵּשׁ עִם הַשֶּׁבֶת, הָאֲפִשְׁרוֹת לְהַתְּקַרֵּב אֶל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כִּי טְרַדוֹת וּבְעִיּוֹת.

שְׂנוּכָה בְּלָנוּ לְקַדְשֵׁת הַשֶּׁבֶת וְהַחַג בְּצוּרָה שְׁלֵמָה וְרְאוּיָה. שֶׁבֶת שְׁלוֹם וְחַג שְׂמֵחָ

משל ונמשל

"מצה זו שאנו אוכלים על שום מה? על שום שלא הספיק בציקים של אבותינו להחמיץ עד שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא וגאלם". ונשאלת השאלה, הרי בני ישראל הצטוו על אכילת המצה עוד טרם יצאו ממצרים?

כמו כן ניתן להקשות על מצוות השבת שאומרים אנו עליה שהיא זכר ליציאת מצרים, והרי בני ישראל כבר במצרים שמרו על השבת?

משל למה הדבר דומה? הלך אחד בדרך כדי להגיע למקום פלוני, בירר האיש כיצד מגיעים לאותו מקום, ואמרו לו כי בלכתו בדרך יראה בית חומה בצורה הבנוי בצורה מפוארת ומיוחדת, ולימין החומה הזו ישנו רחוב, ובסוף רחוב זה יגיע הוא אל מחוז חפצו. והנה, אם איש זה אינו חכם, יכול הוא לחשוב כי החומה המפוארת הזו נבנתה כדי שיוכלו לדעת כיצד להגיע אל המקום אליו חפץ הוא להגיע. ואיש כזה הוא אויל וטיפש, שכן החומה נבנתה לצורך בעל הבית שבנאו, ולכל צרכיו, ורק כבדרך אגב יכולים להשתמש בחומה זו לתועלת זכירת דרכו.

הנמשל: מצוות התורה, כל אחד מהם כחומה בצורה עד לשמים אשר יש לה תכלית לכשעצמה וכל הרוחות שבעולם לא יזיזוהו, אלא שבדרך אגב ניתן גם להשתמש במצוות אלו כדרך לזכור על ידם את חסדי ה' אשר עשה עמנו ואת יסודות האמונה הטהורה. אכן, מצוות השבת גבוהה היא עד מאוד ואין יסודה כדי לזכור על ידה את יציאת מצרים, כך גם מצוות מצה, היא חומה גבוהה ונשאה, והצטווינו עליה עוד טרם שייצאנו ממצרים. יכולים הם לשמש עבורנו כתמרורי דרך לזכור על ידם את יציאת מצרים וכל אשר נכלל בה, אבל אין הם תלויים בה.

לבוש מרדכי

יכולה היא שתרחם

זכות הפצת הגליון

תעמוד לרפואתו השלימה והמהירה של **הילד משה יעקב בן יונה** בתוך שאר חולי ישראל

מסייעים להפיץ את אור השבת ורואים ישועות

גדולה זכות השבת להגן בעד התומכים והמסייעים ברפואות, ישועות, פרנסה, וכל מיילי דמיטב.

לתרומות והקדשות, לזכות ולע"נ, וכן לפרסום בעלון: 052-7636030

ישמחו

מופץ בדואר אלקטרוני בכל קצוות תבל.
לזיכוי הרבים נא הדפיסו
והפיצו בין מכריכם!

לקבלת הגליון בכל שבוע,
ולהערות הצעות ותרומות
yismechu@yismechu.com